

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัญหา อุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนเกาะรัตนโกสินทร์ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบนเกาะรัตนโกสินทร์ และเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์

จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจยังยึดแนวคิด ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายเป็นหลัก คือ เน้นการปรากฏตัวของตำรวจสายตรวจตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อข่มขวัญคนร้ายไม่ให้กระทำความผิด และสร้างขวัญกำลังใจให้กับสุจริตชน การปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจนั้นจะมีอยู่ตลอด 24 ชม. เพื่อตรวจลาดตระเวนสังเกตการณ์ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรม จับกุมผู้กระทำความผิด ระวังับเหตุร้ายเมื่อประสบเหตุ ช่วยเหลือประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ

ถ้าพื้นที่ใดไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจตรา หรือมีความถี่ในการปรากฏตัวให้สาธารณชนพบเห็นต่ำ พื้นที่นั้นก็จะมีโอกาสเกิดการประกอบอาชญากรรมสูงขึ้นไปด้วย และเมื่อมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของตำรวจสายตรวจในการที่จะรีบไประงับเหตุที่เกิดขึ้น นอกจากนี้สายตรวจยังเป็นผู้ช่วยในงานสอบสวน เกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐานและการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพราะตำรวจสายตรวจปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมก็จะไม่ได้ผลตามไปด้วย เมื่อมีการเกิดอาชญากรรมสูงจะส่งผลให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

นอกจากนั้นปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้มีการจัดอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม รู้จักระมัดระวังตนเองและคนใกล้ชิดจากอาชญากรรม ตลอดจนแจ้งเบาะแสของคนร้าย หรือพฤติกรรมที่ล่อแหลมต่อการเกิด

อาชญากรรม ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเพื่อติดตามจับกุมคนร้ายและป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นได้

ในการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและการวิจัยภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ทำการศึกษา ซึ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปราม ทั้งระดับชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนจำนวน 4 สถานี ได้แก่ สน.พระราชวัง สน.นางเลิ้ง สน.ชนะสงคราม สน.สำราญราษฎร์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางประกอบคำบรรยายและการวิเคราะห์ ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีอายุ 35-39 ปี สถานภาพสมรส ภริยาประกอบอาชีพ โดยมีบุคคลที่ต้องอุปการะ 1-2 คน สถานที่พักอาศัยเป็นที่รัฐจัดให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีระดับชั้นยศ นายดาบตำรวจมาก มีอัตราเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-19,999 บาท มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปวช. อาวุฒกการตำรวจ 11-15 ปี ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน 1-5 ปี โดยลักษณะงานที่ถนัด คือ งานด้านสายตรวจ งานหน้าที่หลักที่ได้รับมอบหมาย คือ สายตรวจจรจัดกรยานยนต์ งานที่ได้มอบหมายในหน้าที่รอง คือ งานสายตรวจเดินเท้า และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในรอบปี 1-2 ครั้ง ตำรวจสายตรวจที่มีลักษณะงานที่ถนัดต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจสายตรวจที่มีระดับยศต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวความคิดและการปฏิบัติตัวแตกต่างกันมากกว่า และการได้รับการอบรมเพิ่มเติมรอบปี แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการแตกต่างกัน โดยผู้ที่ไม่ได้รับการอบรมเลย จะมีทัศนคติในเชิงแน่ใจในสิทธิประโยชน์และสวัสดิการมากที่สุด

2. ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์ ดังนี้ ด้านบุคคล ในเรื่องของกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจมีน้อยไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจขาดการอบรมเพิ่มเติมความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้ทันสมัยทำให้ขาดความรู้ความสามารถ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีค่าเฉลี่ยความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบางคนไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานเท่าที่ควรค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ด้านผู้บังคับบัญชา ในเรื่องของคำสั่งของผู้บังคับบัญชาไม่มีความชัดเจนหรือขัดแย้งกันระหว่างผู้บังคับบัญชาระดับต่าง ๆ และได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนที่ผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่ปัญหาของท่านทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว และมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นหรือวางแผนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านภาระของงาน การอบรมความรู้ด้านกฎหมายหรือหลักสูตรเพิ่มเติมทักษะในงานสายตรวจมีความจำเป็นควรจัดให้มีอย่างสม่ำเสมอ เห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าในการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจตามพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดอาชญากรรมลดลง การแบ่งเขตตรวจในปัจจุบันที่แบ่งพื้นที่เป็นเขตตรวจย่อย ๆ จัดให้สายตรวจรับผิดชอบเหมาะสมแล้ว สภาพพื้นที่สภาพแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบมีผลต่อการออกตรวจ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากประชาชน และมีความเห็นว่าการป้องกันอาชญากรรมมีความสำคัญมากกว่าการปราบปรามติดตามจับกุม โดยมีค่าเฉลี่ยความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ด้านเครื่องมือ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น อาวุธปืน วิทยุสื่อสารของราชการไม่เพียงพอหรืออยู่ในสภาพชำรุดใช้การไม่ได้ มีค่าเฉลี่ยความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ด้านค่าตอบแทน เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง เงินเพิ่มพิเศษต่าง ๆ ที่ท่านได้รับในปัจจุบันถือว่าเหมาะสม ค่าเฉลี่ยความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและความเหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบนเกาะรัตนโกสินทร์

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ กล่าวคือ ประชาชนควรให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในการเป็นกระบอกเสียงเมื่อพบเห็นสิ่งผิดปกติ

ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่สายตรวจในการสร้างเทคนิคการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ เทคนิคเชิงรุกในการเข้าถึงประชาชนเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ควรแก้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยกับการปฏิบัติหน้าที่จริง ผู้บังคับบัญชาในระดับสูง จะต้องเป็นหลัก ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่หวั่นไหวตามกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติตามหน้าที่ ควรแต่งตั้งสายตรวจให้เป็นไปตามหลักการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน และความถนัด ด้านรายได้ ในปัจจุบันเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยเฉพาะตำรวจชั้นประทวนนั้น น้อยมาก ไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้น ควรมีการเพิ่มรายได้ให้สูงมากขึ้น นอกจากนี้ควรเพิ่มเงินเบี้ยเลี้ยงเสี่ยงภัยและเงินรางวัลนำจับให้มากขึ้นด้วย เพื่อเป็นแรงจูงใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านสวัสดิการ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีความต้องการให้ ผู้บังคับบัญชา ระดับสูงให้ความเอาใจใส่ดูแล ในเรื่องสวัสดิการบ้านพักอาศัยที่ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากในการ ปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจนั้นจะต้องเข้าเวรยามตลอด 24 ชั่วโมง และจะต้องมีการรวม กำลังอย่างรวดเร็ว เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ซึ่งถ้าไม่ได้พักอาศัยในบ้านพักราชการซึ่งอยู่ใกล้ สถานีตำรวจจะทำให้เกิดความยากลำบากในการเดินทางและการติดต่อสื่อสาร และในเรื่อง การเบิกเงินสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร ควรมีการปรับปรุงแก้ไข ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ด้านอัตรากำลังพล ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 คน ยังได้รับมอบหมายหน้าที่ รับผิดชอบหลายอย่างมีปริมาณงานในหน้าที่มาก จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังไม่เพียงพอ ต่อการให้บริการประชาชน เห็นควรเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ และในการแก้ปัญหา ในระยะแรกควรเกลี้ยกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในส่วนอื่นมาเป็นตำรวจสายตรวจก่อน ด้านของ ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องการผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถในงานสายตรวจ มีความจริงใจและจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความยุติธรรมเข้าใจปัญหาในการปฏิบัติงานและรับรู้เอาใจใส่เรื่องส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา การอบรม ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และในด้านยุทธวิธีตำรวจ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความสามารถให้แก่เจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา งานสายตรวจเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะเป็นผู้ที่สัมผัสและใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดเป็นผู้ที่ตรวจตราลาดตระเวนไปในพื้นที่รับผิดชอบ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ระวังเหตุเมื่อประสบให้บริการช่วยเหลือประชาชนตามที่ได้รับกรร้องขอ ตำรวจสายตรวจจะเป็นบุคคลแรกที่จะเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุและต้องดำเนินการระงับเหตุ แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ตลอดจนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด ถ้าพื้นที่ใดไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจออกตรวจตราหรือมีความดีในการตรวจตราต่ำ ก็จะมีโอกาสเกิดอาชญากรรมสูง เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณงานและจำนวนประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น โดยในระยะสั้นควรใช้การปรับเปลี่ยกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานธุรการ หรือสายงานอื่น ๆ มาเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจหรือให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานอื่น ๆ ออกตรวจตราท้องที่เพื่อเป็นการเพิ่มความดีในการปรากฏตัวของตำรวจต่อสาธารณชน

2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสายตรวจ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ อาวุธปืน กุญแจมือ ไฟฉาย วิทยุสื่อสาร เป็นต้น ที่มีประสิทธิภาพให้กับตำรวจสายตรวจให้เพียงพอต่อความต้องการ เพื่อเป็นการลดภาระของตำรวจสายตรวจ ในการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ดังกล่าว ลดความยุ่งยากในการเบิกสิ่งของราชการ และการของบประมาณในการบำรุงรักษา ในกรณี que อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เพียงพอสำหรับตำรวจสายตรวจทุกคนให้จัดไว้เป็นส่วนกลางสำหรับให้ตำรวจสายตรวจที่เข้าเวรใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ และให้ส่งมอบให้กับตำรวจผลัดต่อไป

3. พิจารณาแก้ไขปัญหาการเบิกจ่ายสวัสดิการด้านต่าง ๆ ไม่ให้ล่าช้า เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น จัดหาสวัสดิการบ้านพักให้เพียงพอโดยการแก้ปัญหาในระยะสั้น ควรจัดให้มีโรงนอนรวมสำหรับให้ตำรวจสายตรวจพักผ่อนก่อนหรือหลังการออกตรวจในผลัดกลางคืน และให้พักในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินที่ต้องการเรียกใช้กำลังในทันที และรวดเร็ว

4. ผู้บังคับบัญชาควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ตำรวจสายตรวจ เอาใจใส่ดูแลของ ผู้ใต้บังคับบัญชา มีการประชุมชี้แจง อธิบายให้สายตรวจตระหนักถึงความสำคัญของงาน สายตรวจ และเข้าใจถึงนโยบายของผู้บังคับบัญชา โดยจะต้องรับฟังความคิดเห็นปัญหาข้อขัดข้อง ของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

5. จัดให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ทั้งด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ เทคนิคการตัดสินใจ เทคนิคการจัดความขัดแย้ง เทคนิคการให้คำปรึกษา ยุทธวิธีตำรวจอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพความรู้ความสามารถของตำรวจสายตรวจ

6. เน้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจใช้เทคนิคชุมชนสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน โดย กำหนดตำรวจสายตรวจแต่ละคนมีพื้นที่รับผิดชอบประจำ เช่น ให้รับผิดชอบซอยใดซอยหนึ่ง และ จัดทำบัญชีราษฎรที่อยู่ในซอย กำหนดให้การออกตรวจในแต่ละวันนั้น ตำรวจสายตรวจจะต้อง เข้าไปพบปะกับประชาชนภายในซอยที่กำหนดให้เพื่อสอบถามปัญหาของประชาชนอย่างน้อย ผลัดละ 1 คริวเรือน ตามแบบของตำรวจญี่ปุ่น โดยให้จดบันทึกเสนอนายร้อยตำรวจเวร และ สารวัตรป้องกันปราบปรามทราบเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการตรวจ

7. จากการที่ผู้ศึกษาปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสายตรวจ พบว่า ในการปฏิบัติงานนั้น บางครั้งตำรวจสายตรวจจะต้องปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความชำนาญ หรือเทคนิคการปฏิบัติเป็นพิเศษ เช่น การล้อมจับกุมคนร้ายสำคัญ การช่วยเหลือตัวประกันจากคนร้าย เป็นต้น ซึ่งในบางครั้ง มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในทันทีทันใด ไม่สามารถรอเจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษได้ แต่ตำรวจสายตรวจยังมีความสามารถ หรือยุทธวิธีที่ยังไม่ดีพอทำให้เกิดการผิดพลาดในการปฏิบัติ หน้าที่ หรือไม่มีความมั่นใจที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป อันอาจทำให้เกิดความเสียหาย แต่ละส่วน จึงควรจัดให้มีชุดสายตรวจปฏิบัติการพิเศษประจำสถานีขึ้น โดยจัดให้มีการฝึกอบรม การปฏิบัติการที่ต้องใช้ความชำนาญเป็นพิเศษ จนสามารถใช้ปฏิบัติหน้าที่ได้ อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของตำรวจสายตรวจให้ปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น ช่วยให้เกิดความเสียหายขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่องทัศนคติความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานสายตรวจ (ป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม) ของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงกว่าระดับสถานีตำรวจที่รับผิดชอบงาน ด้านป้องกันปราบปราม

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ปฏิบัติงานด้านสายตรวจใน
ระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับสถานสายตรวจ และในระดับที่สูงกว่า

3. ควรทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ
สายตรวจ เพื่อจะได้ทราบถึงแนวความคิดและความต้องการของประชาชนที่มีต่อตำรวจสายตรวจ